

BAROMFIAK

BAROMFITENYÉSZTÉSI SZAKLAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET BAROMFITENYÉSZTÉSI SZAKOSZTÁLYÁNAK HIVATALOS KÖZLÖNYE.

MEGJELENIK MINDEN HÓ ELSEJÉN.

Előfizetési ára: Egész évre 4 forint, félévre 2 forint.
Az országos magyar gazdasági egyesület tagjai és a
„Köztelek“ előfizetői ingyen kapják.

Szerkeszti: SZILASSY ZOLTÁN,
az országos magy. gazdasági egyesület ügyvezető titkárja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, álló-ut
(Köztelek).

TARTALOM

	Oldal
A roueni kácsa. <i>M. Gy.</i>	21
A tyukok tenyésztése különös tekintettel a tojás- melés emelésére. <i>Gáspár József</i>	22
Egy baromfitenyésztési mintatelep.....	22
A husliszt mint baromfiétel.....	23
Vegyesek	24
Kolozsvári baromfiállítás. — Nemzetközi baromfi- állítás. — Egy tyukbetegség.	

A roueni kácsa.

Egy kis előljáró beszéd.

Kedves olvasó!

Ha, mielőtt e cikket elolvasnád, megtekinted, hogy ki írta azt — nagyon sok ember így szokott tenni — s meglátod az *M. Gy.* betűket, méltatlankodva utasítod vissza a bizalmas meg-

ügy, hogy a szerk. tő nagy öröme felgyűlnék a raktáron. várva sorukra.

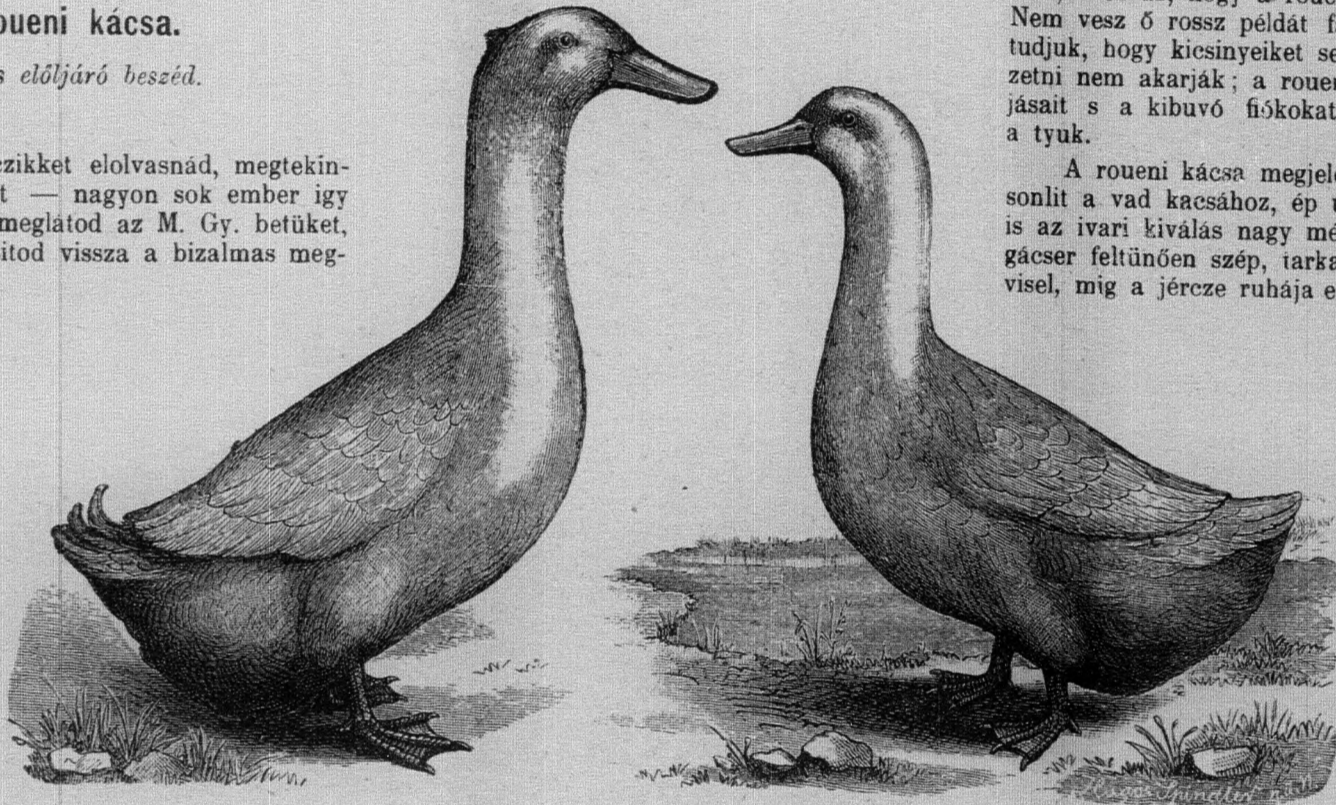
Csakhogy a raktár a kiadóhivatal gondjaira van bízva s itt megessett, hogy mikor a szerkesztő a pekingi kacsát jelölte ki közlendőnek, a raktárból a roueni kacsát rukkoltatták ki.

Ha a szintársulat a szinlapon «Bem apó»-t hirdeti s közbejött akadályok miatt este «Budavár ostromá»-t mutatja be, nincsen semmi baj. A függöny felhuzása előtt kihirdetik a cserét s a közönség megbékül, mert hisz az is, ez is látványosság.

íránt nagyon érzékeny; hazájánál mostohább éghajlat alatt nem fejlődik oly szépen, husa nem oly izletes, és tojóképesége is csökken. Ez az oka annak, hogy Angliából, a hol azelőtt nagyon kedvelték s Németországból is, a hol szintén meglehetősen el volt terjedve, mindinkább kiszorul, hogy a nála igénytelenebb, ámbar nem oly jóízű hussal bíró kacsafajtának, a pekinginek adjon helyet.

Mielőtt a roueni kácsa kinézésének leírására térnék át, nem szabad megfeledkezmem annak még egy, a kacsáknál ritka, jó tulajdonságáról sem, s ez az, hogy a roueni kácsa igen jó anya. Nem vesz ő rossz példát fajrokonaitól, a kikerlő tudjuk, hogy kicsinyeket sem kikölneni, sem vezetni nem akarják; a roueni megüli szépen tojásait s a kibuvó fiókokat gondolzza akárcsak a tyuk.

A roueni kácsa megjelenésében nagyon hasonlít a vad kacsához, ép úgy mint ennél, nála is az ivari kiválás nagy mérvben jelentkezik. A gácsér feltűnően szép, tarka színezetű tollazatot visel, míg a jércze ruhája egészen szerény.

Pekingi kácsa és jércze-kácsa

szólítást, mondván: Ez az ur az, a ki a multkor engem bolonddá tett!

Ne itélj el kérlek, mielőtt meghallgatnál.

Nem volt az rossz tréfa, hogy egy csinos képen tarka színű, rendes állású kacsapart mutatok be, mikor azt írom róla, hogy főjellege a kanárra emlékeztető halavány-sárgás szín s a függélyes tartás; meg hogy hosszú nyakról s a gácsér nyakaszirtjén kiálló tollkoszorúról beszéllek, mikor te kedves olvasó, rövid nyakat látsz s a koszorunak a képen nyomára sem tudsz akadni.

Én artatlan vagyok e dologban s engem hozott ki legjobban a sodromból az, mikor megláttam, hogy más mutat az illusztráció, mint a miről a nóta szól.

A min én boszankodtam, te azon most neveteshz, kedves olvasó; a nevetés engeszteljen ki, bocsásd meg a tévedést.

A magyarázata a dolognak az, hogy a szerkesztőség, ha jó képekre akad, igyekszik azokat megszerezni, hogy alkalom adtán kedveskedhessék velök olvasóinak. Néha több is akad a jóból,

De mit csináljon egy lap, a mely nem fűzhet élő szóval mondókat ahhoz, a mit bemutat? Pláne mit csináljunk mi, mikor csak hónapról-hónapra kerülünk az olvasók szeméi elé?

Nincs más hátra, hogy megkérjünk kedves olvasó, miként keresd elő a multkori számot s terítsd ki a mai mellé; a mai képet nézd és olvasd el a multkori szöveget, azután meg nézz a multkori képre és olvasd, hogy minő

a roueni kácsa.

Normandiában, a Szajna jobbpartján fekszik Rouen város, a melynek közelében tenyésztik a leghíresebb, a város nevét viselő, francia kácsa fajtát. Olyan kitűnő, levesthust semmiféle kácsa sem szolgáltat, mint a roueni kácsa hazájában, a mihez járul még az a jó tulajdonság is, hogy a roueni kacsák tetemes súlyt érnek el; 4 hónapos korukban jó tartás mellett 2—3 kgr.-ot nyomnak, a mely kellő hizlalásnál 5 kgr.-ra is fokozható. Tojásukkal is meg lehet elégedni, mert évente 90—120, átlag 75 gr. súlyu tojást tojnak. Van azonban e kiváló fajta kacsának egy rossz tulajdonsága is, s ez az, hogy a klima

Allásuk rendes, testük szép arányos: hosszú, széles és mély. Fejük csinos, jól benőtt; szemek sötétbarnák. Csőrük alakja és színe az ivar szerint különbözik. A gácsér hosszú és széles s tövén keskenyebb, mint hegyén s a fekete köröm kivételével zöldes-sárga; a jérczée rövidebb és laposabb s színe narancssárga fekete jegyekkel, a mely szín a tojás idején megváltozik: lassanként megbarnul s néha majdnem feketéssé lesz. Nyakuk rövid, szépen hajlított. Lábaik edzettek, rövidek, a gácsérnál narancssárga színűek, a jérczénél sárgás-barnák.

A mi tollazatuk színét illeti, a gácsér feje és nyaka smaragd zöld, élénk fémfényű; mellük gesztenyebarna s szintén fényes; zöld nyakukat barna mellüktől egy tiszta fehér gallér választja el, mely a hátoldalon nem ér egészen össze. Hasuk s oldalaik kékes-szürkék, mely szín a far felé világosodik. Hátuk felső része szürkés-barna, alsó része, valamint a farkfedőtollak sötétzöld. Ugyancsak sötétzöld az igen erőteljesen kifejlett két farkkunkor. Szárnyaik barnás-szürkék, evező-tollaik sötétszürkék. Szárnytükrök nagyon élénk: kék, egy fekete s erre egy fehér övvel.

A jércze egészben sötétbarna színű, fekete rajzolatokkal bíró tollakkal van fedve; mennél élénkebbek a rajzolatok, annál becsesebbnek tartják az állatot. A jércze különben nemcsak alak és színezetre tér el a gácsertől, hanem nagyságra is, a mennyiben ennél jóval kisebb.

M. Gy.

A tyukok tenyésztése különös tekintettel a tojástermelés emelésére.

A baromfiak azon négy faja között, melyek mint hasznosabbak nagyobb arányban és általában tenyésztetnek: a tyukok és kacskák elterjedésük a többi baromfi rokonaiktól, több tojást képesek produkálni, mint a mennyit kiköltetni szoktak. E két faj között, mint tojástermelő, a tyuk jön első helyen tekintetbe, mivel a kacsa már a tenyésztés feltételeinél fogva is korlátozottabb számban tenyésztetik, de ettől eltekintve a kacsa tojástermelése jóval alatta marad a tyukokénak. A tenyésztés által létesített gazdagabb tojástermelés a tyukfajok keretén belül nagy hullámzást mutat a fajták különfélesége szerint, egy és ugyanazon fajta keretén belül pedig megint eltérést látunk: a takarmányozás, időjárás (évszakok) tenyésztési mód, a baromfiudvar és legelő nagysága és végül a tyukok életkora szerint.

A tojásnak azon nagy és fontos szerepe, melyet a háztartásban és az iparban elfoglal, a baromfiak között különösen a tyuktenyésztésre fordítja a figyelmet; a tyuktenyésztésnél pedig a tojástermelési irány az, melyet fejleszteni, tökéletesíteni kell. A tojástermelési irány fontossága mellett tanuskodik még azon statisztikai adatokkal beigazolt tény is, hogy e nemű folyton emelkedő kivitelünk milliárdokhoz az országba; ugyanis a közgazdasági és statisztikai Évkönyv 1891. évi II. évfolyama szerint a baromfi tenyésztésből — állat és állati termékekből — 1889. évben következő értéket emelkedett kivitelünk:

1. Baromfi (eleven és leölt szárnyas)	5,858,000 frt
2. Tojás	5,775,000 „
3. Ágytollak	5,978,000 „
4. Ludzsír	21,000 „
5. Ludmáj	180,000 „

összesen 17,812,000 frt

Baromfi kivitelünkkel szembeállítva állattenyésztésünk többi ágainál e tekintetben elért eredményt, azt látjuk, hogy 1889. évben volt kivitelünk értékben:

1. Szarvasmarhákból	40,606,372 forint
2. Juh és kecskékből	3,429,426 „
3. Sertésekéből	52,927,929 „
4. Lovakból	4,696,845 „

E számok elég kommentárt képeznek, elég világosan, a 2X2=4 csalhatatlan igazsággal, mutatják a baromfi tenyésztés nemzetgazdasági fontosságát s azon régi közmondásnak «sok lud disznót győz» a juh és lovakra variálva adnak más alakban is igazságot. Sőt még szűkebb keretre vonva összehasonlításunkat a tojás és ló-kivitelünket vetve egybe, egy milliót meghaladó különbséget találunk a tojáskivitel javára.

Czimülirt tárgyunkhoz visszatérve azon tényezővel kell számolnunk, melyeket elől irtunk s melyekről azt állítottuk, hogy a tojástermelésre befolyást gyakorolnak, ilyenek: elsősorban a takarmány. A takarmányozás hatását a tojástermelésre nagyon bizonyítani szinte fölösleges: az állattenyésztés általános elveiben gyökerezik ennek alapja, mindennemű állati produktum az erő, bus, tej, gyapju stb. a takarmány által állítatik elő s jó takarmányozás által fejleszthető; következésképp a tojás sem állhat elő semmiből. Ha pedig a tojás alkotórészeit hasonlítjuk más-nemű állati termékekkel össze, látni fogjuk, hogy a tojás szervező anyagokban felülmúlja valamennyit. Mindenki előtt ismeretes a költés folyamata, a midőn a tojásból csupán a levegő közvetítésével egy egész állat képes kifejlődni «tollastól bőröstől». Különösen gazdag a tojás fehérje

anyagokban, innen vette nevét fehér színe után s lett általános használatu: a fehérje. A fehérje, mint a takarmányanyagok elemzéséből ismeretes, a legnagyobb mennyiségben és a legkedvezőbb arányban a szemeleségben van, ebből folyólag a mint a gyakorlat is igazolja, a tojástermelő tyuknak a szemeleség a legmegfelelőbb takarmánya. Ismeretes azonban az is, hogy a tyuk a magvakon kívül szenvedélyes rovarérvő is s különösen jár a rovarok után a tojástermelés időszakában és csibéi vezetése alkalmával s mindkét esetben általánosan ismeretes, hogy azon tyuk, mely ezen időszakokban rovaráplálékban nem szűkölködik, aránylag kevesebb szemeleséggel több és szebb tojást produkál és kevesebb hiánnyal s gyorsabban neveli fel csibéit. E két tényező: a szemeleség és a rovar, illetve állati tápanyagon sarkallik, a tojástermelő tyuk takarmányozása. Ez az a két tényező, melyet nagyobb arányban tenyésztésnél a legtöbb esetben a tenyésztők figyelmen kívül hagynak, a midőn is családva veszik észre, hogy a kicsinyben oly szép kalkulus, nagyban minust eredményez. A takarmányozásnak a szemeleségre vonatkozó feltételeit nem lesz nehéz betartani; nagy gondot okoz azonban az állati anyagoknak a kívánt arányban való előteremtése. Pusztai majorkokban, tágas községi vagy városi udvaroknál nem igen nagy létszám mellett, megtalálják a szükséges állati tápanyagokat tyukjaik: de a zárt és szűk baromfiudvarra szorított állatok, majdnem semmit sem kapnak. A szabadban fel nem lelhető állati anyagok pótlásul adható: konyhai és mézszáraz, illadékok, a hol pedig ezek vagy éppen nem vagy nem a kellő mennyiségben állanak a tenyésztő rendelkezésére: ott kielégítő eredményt pótolhatók az állati anyagok: lóher, luczerna, pázsitfélék, konyhakeri zöldek stb. fejrjéggazdag anyagokkal, melyeket apróra vágva, nagyobb létszámmal szécskázva és korpa vagy darával keverve lesz a leggazdaságosabb adagolni. A tyukok étvágyát s ezzel kapcsolatban a tojástermelést fokozhatni úgy a szemeleség, mint az állati anyagok pótlásul adandó anyagok időszakonkénti változtatásával, cserégetésével: ha ugyanis egy héten tengerit kaptak, a következő héten árpat adjunk, melyet egy hét múlva a zab válthat fel stb. Óvakodjunk a szemeleségek közül az igen sok zsirt tartalmazókat, — tengeri, árpa stb. — huzamosabb ideig takarmányozni, mivel ezek elősegítve a hizást, a tojástermelésre bénítólag hatnak.

Az időjárásnak szintén ismeretes hatása: tudjuk, hogy az ősz végével a legtöbb esetben megszakad a tojástermelés s igen ritkán veszi újra kezdetét február hó vége előtt. Ez időszakban a főakadályt a tojástermelésben a hideg képezi, igen sok esetben pedig a takarmányozás nem kielégítő volta is társul szegődik. Minthogy a friss tojásnak ezen időszakban van legnagyobb kereslete és ára, adott viszonyok mellett a baromfi-olák melegítése sem improduktív kiadás, kapcsolatban azon tényezőkkel, melyeket az előbbiekben röviden vázoltunk. Ezen időszak tojástermelése érdekében helyesen cselekszünk, ha már a költés által odatörekedünk, hogy a tyukok ezen holt idejében kerüljenek a magnak hagyott jérczék a tenyész-tojó-állatok sorába. Ily módon ugyanis a tyukok természeti ösztönét is segítségül vévén cselünk elérésére biztosabban számíthatunk.

A baromfiudvar és legelő nagysága annyiban járulnak a tojástermelés emeléséhez, hogy ezáltal tér nyílik a tyukoknak a szabadabb mozgásra, étvágyuk fokozódik a szabad mozgás következtében ez megint több takarmányfelvételt és nagyobb tojástermelést von maga után. A baromfiudvar és legelő nagyságának az előbbin kívül még azon jó hatása is van, hogy nagyobb tér nyílik az állati anyagok keresésére.

A tojástermelés emelésének érdekében igen sokszor a váratlanul és tömegesen fellépő kotlási ösztön megszüntetése vagy mérséklése is kell gondolnunk. A kotlási ösztön megszüntetése a gyakorlatban többféle eljárást láthatni, minők: a hideg vízbeni fürösztés, napos helyen étlen-szom-

jan való bezárás, összekötött lábakkal való felakasztás stb., e fogások mellett, hogy eredményük a legtöbb esetben kétes: gyakran a kotló halálával járnak. Egyszerűbb és azáltal élet kockázata nélküli eljárás a kotlási ösztön mérséklésére fölös számú kakasok tartása. A fölös számú kakasok tartása mellett igen ritkán van szükség arra, hogy a kotlási ösztönt korlátozzuk, mivel a kakasok nagy száma miatt, különösen ha azok tüzesebbek, a tyukok annyira elfoglaltatnak, hogy csak elvétve akad egy-egy kotló s ez is csak úgy, hogyha olyan helyet keresett a tojás lerakására, melyet a kakasok nem látogatnak.

Legvégül, hogy ha baromfi csapatunkban a tojástermelést tüztük főcélunk, különös gondot kell fordítanunk a tyukok életkorának megjelölésére, mivel minden fajta tyuk, még a legjobb tojástermelő hireben álló is, sőt ezek még hamarabb, három éves korát meghaladva, a tojástermelésben hanyatlani kezd. A vedlési időszakban, a midőn a tojástermelés feltétlenül mindig szünetel, friss tojás termelhető úgy, ha a költésnek olyan irányítást adunk, hogy a fiatal tojásterakást elkezdő jérczék ezen időszakban soroltassanak be, a fajták különfélesége szerint 6—12 hónapos korukban, a midőn t. i. ivarérettek lettek, essék ezen időszak bármely szakában az évnek, s így az első ciklus hozamát — 15—20 darabot — földolgozzák.

Algyógy.

Gáspár József.

Egy baromfi tenyésztési mintatelep.

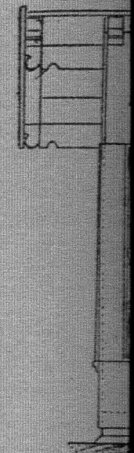
A «Köztelek» 25. számában és a «Baromfiak» 1-ső számában olvasóinknak oly fajbaromfiak képeit mutattuk be, melyeket egy kitűnő művésznök, lapunk számára, a Beivinkler és Koppely-féle hatvani mintafajbaromfi telepen, az ottlevő gyönyörű állatok után készítette, hogy olvasóink végre oly képek birtokába jussanak, melyek leghűbb márai az összes bel- és külföldi szakértők által páratlan szépségűnek elismert fajbaromfiaknak. Az említett lapokban a sárga cochinok és az emdeni ludak képeit közöltük, következő számainkban a világos és sötét bráhma, Langshan, Plymouth-Rocks tyukfajokról a pekingi kacskáról, a bronz és brazilai fehér pulykákról, fogunk hasonló, magas színvonalon álló s nevezett tenyésztési mintáit után felvett rajzokat közölni. Megvallhatjuk, hogy ezen kitűnő fajbaromfi rajzok megszerzése lapunknak rendkívüli áldozatokba kerül, de örömmel hozzuk ezen áldozatot, mert nem akartuk olvasóinkat pusztán külföldi képek másolatával megismertetni, melyek más viszonyok közül kerülve, már sok tenyésztőt tévútra vezettek, hanem művészi becsü eredeti rajzokkal kívántunk kedveskedni, melyekre a külföldi szaksajtó irigy szemmel néz, melyek elsőrangú szakfőnök egyhangú ítélete szerint kitűnően sikerültek s a fajbaromfi megítélésénél okvetlenül mérvadóak.

Számos tenyésztőnk által felkérve, alábbiakban a Beivinkler-Koppely féle fajbaromfi mintatelep berendezését közöljük, mely Hatvanban közvetlen a vasuti állomás mellett fekszik s mely minden látogatót szépsége által meglep, minden tenyésztőnek mintaképül szolgálhat.

Beivinkler és Koppely urak, minden fenn megnevezett fajtából, 2 párhuzamos, nem vérrokon tenyésztőrszet tartanak s egy törzsnek állatai sem vérrokonok egymással. Minden 1,5 törzsnek 600 négyszögletes területű udvar áll rendelkezésre. Ezen udvarok teljesen egyenletes síkokat képeznek és csinos 2 méter magas sodronyszöveggel vannak körülvéve, begyepesítve s nemes törpe gyümölcsfákkal beültetve. Minden ilyen udvar közepén, — tehát egymástól teljesen elkülönítve, — állanak a 6 négyszögletes területű tyukolák, melyek rajzait és leírását alább közöljük.

A fiatal fajbaromfi korai nevelésére üvegház s nagy kiterjedésű rétek állanak rendelkezésre, hol kakasok és jérczék egymástól teljesen elkülönítve nőnek fel, a vízi szárnyasokat pedig, gyönyörű nagy tavon, mely folyton friss vízzel tápláltatik, nevelik fel.

E ter-
portált e-
tenyésztés-
tásokon,
tüntetve,
nemcsak
éghajlat e-
ségben és
elérk, de
Ezen
ismeret, sz-
fentartott

legebbe
azt bárki
táják, neve
sága miat
szándékolt
Vilmos ma
(akik: Göc
A baro
tok nevelte
Minden
méter szél
Magassága
hogy benne
kezelést erős
méter tölgy
méter erős
erős puha s
a közölt 3

ügyesebb ac-
ség nélkül e-
alapon nyug-
talpgerenda
udvar talaj
óva. A fav
mm. erős fű
a külső desz-
léczekkel fed-
25 mm. erős
melyek a f-
szegezve. A
tölti be. A fe-
erős hornyolt
az alsó és fe-

pedig, melyek költenek, csaknem nélkülözhetlen szükséges a huseledel.

Ezen táplálékknak nem kell épen husnak lenni, de kell, hogy ép oly anyagokat tartalmazzon, mint a hus. A tyuknál, valamint más állatoknál is, az élet tulajdonképpen nem egyéb, mint anyagváltozás, azaz: a fel- és elhasznált szervek-anyagoknak ujakkal, életképesekkel való felváltása.

Ezen anyagváltozást a vér eszközli, amely egészséges állapotban, miután az állat valamennyi szerveit kell hogy ellássa, az élethez megkívántató alkatrészeket tartalmazza. Hogy az anyag változás kellő mértékben történjék, szükség van olyan anyagokra, amelyekből a vér áll, hogy ezekből azután a vér képződhessen a maga rendje és módja szerint. A vérnek legfontosabb alkatrészei a víz és fehérje nemű anyagok, azonkívül tartalmaz ásványi anyagokat, mint só, vas, mész stb.

A tulajdonképeni tápláló anyagok, melyeket a vér a szerveknek az elhasznált anyagok, helyébe visz, a fehérje nemű anyagok. De ezen anyagokon kívül az állati test még más anyagokra is szorul, melyek a szervezetben átvonulnak és a tüdőben a lélekzésnél oxidálódnak, hogy az élethez szükséges állati hőt produkálják. Ezen anyagokat (keményítő, zsír, cukor stb.) hőképző anyagoknak nevezzük, miután ez a rendeltetésük, — az előbbieket pedig ugyancsak rendeltetésük szerint husképző anyagoknak nevezik.

Nem akarunk azonban e helyütt bővebb fejtegetésbe bocsátkozni az egyes tápláló anya-

sok fehérje anyagot tartalmaznak, csak hogy ezen anyagok nem könnyen emészthetők s a tyúkok sem igen szeretik. Miért is egyéni nézetünk szerint ha a tyúkot elegendő fehérjenemű tápanyagokkal bíró táplálékkal akarjuk tartani, a fő súlyt a huslisztra kell fektetnünk, miután ez 72—75% fehérjenemű anyagot tartalmaz.

Ha négy súlyrész tengeri liszthez egy rész huslisztet keverünk úgy az eledel kétszer oly drága lesz, de két és félszer több fehérjenemű anyagot is tartalmaz és könnyebben is megemészthető. Némely vidéken olcsó eledele a baromfinak a burgonya. A burgonyában azonban a szénhidrátok vannak túlsúlyban, miért is ha jó, megfelelő eledelt akarunk juttatni baromfi állományunknak, helyesen cselekszünk, hogyha az apróra tört burgonya közé huslisztet keverünk.

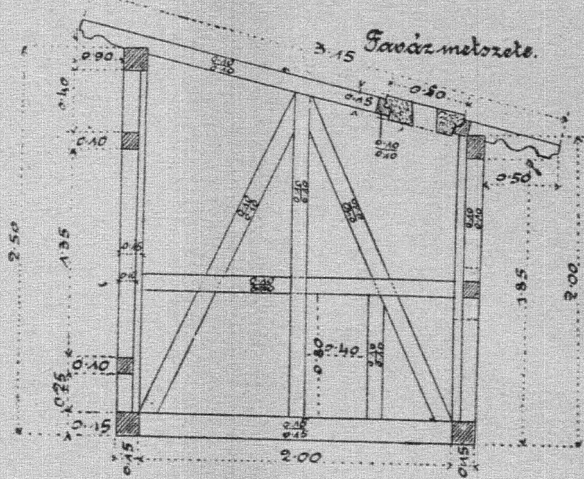
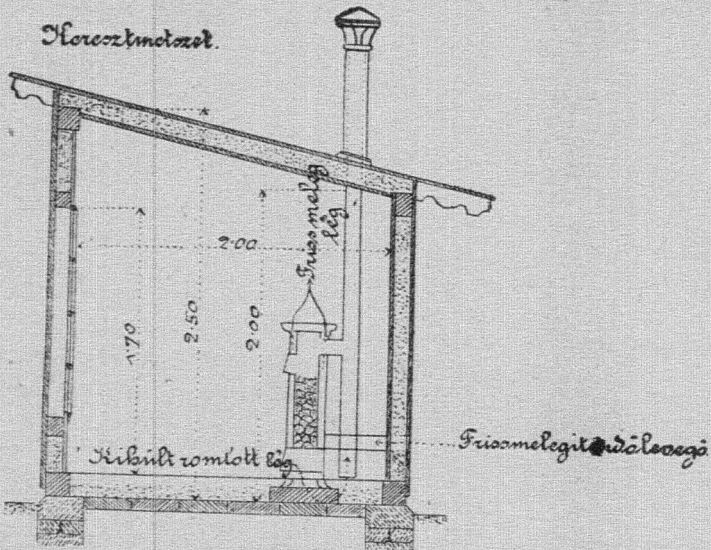
Összefoglalva a fentmondottakat, helyesebben cselekszünk, ha a tyúkok táplálékához mindig egy kevés huslisztet keverünk, miután úgy téli időben is jó eledelt adunk és egyáltalában jobba és értékesebbé tesszük a táplálékot.

Vegyések.

Kolozsvári baromfi kiállítás. Az erdélyi gazdasági egyesület Kolozsvarott tartott X. tenyészállat kiállítás és vásárral augusztus 28—30-ig baromfi kiállítás is tartott; melyre összesen 413 db különböző fajú baromfi volt bejelentve. Örvedes, hogy Erdélyben a baromfitenyésztés nagy föllendülésnek örvend, a miben a kolozsmonostori gazdasági tanintézetnek és az ujjában megnyílt

kiállítást rendez, mint arról lapunkban már volt alkalmunk megemlékezni. A kiállítás hat osztályból fog állani u. m. 1. *Baromfiosztály*, melyben mindenféle fajtabeli tyúk, gyöngytyúk, pulyka, kácsa, lud és tengeri nyul foglaltatik. 2. *Galambosztály*. 3. *Ornithologiai osztály*, melyben a vad és szobai madarak lesznek kiállítva. 4. *Irodalmi osztály*. 5. *Eszközosztály*. 6. *Kereskedelmi osztály*, melyben a baromfiak nem mint tenyészállatok, hanem mint kereskedelmi áru fognak megbiraltatni. A mint látható a kiállítás programja egy nagyobb szabású kiállítás számára elég tág és érdekes és remélhető, hogy hazai tenyésztőink is nagyobb számban fognak megjelenni a kiállításon s nem pusztán a külföldiek, a kiknek hazánk valóságos Eldorádója a fajbaromfi eladás tekintetében, holott erre ma már nincs oly szükség, mivel számos kitünő hazai tenyésztőnkől igen jó anyag szerezhető be s ez okból részünkről sokkal helyesebbnek és czélszerűbbnek tartottuk volna egy tisztán *nemzeti* kiállítást a hangzatos nemzetközi kiállításnál, mert az orsz. baromfitenyésztési egyesületnek czélja nem lehet a külföld részére rendezni kiállítást, hanem első sorban arra törekedni, hogy hazai anyagunk legyen ismeretessé és ezáltal kelendővé tevé.

* **Egy tyukbetegség.** A szélrózsa minden irányából özönlének a panaszok, érkeznek a baromfitenyésztők levelei, melyekben azok tyukjaik elhullásáról panaszkodnak s övszerek ajánlásáért könyörögnek. A szokatlan arányokat öltött baromfiidőnek nem kis mértékben az agusztusi

gok hatásáról és szerepéről a fejlődés különböző stádiumaiban, csak azt akarjuk előadni, hogy mivel pótolhatják azon tenyésztők a hiányt, akiknek nem áll rendelkezésre tyukjaik számára a szükséges állati hús-féle fehérjét tartalmazó táplálék. Megjegyezzük, hogy eme sorok irásánál főleg a tojótyúkokra vagyunk tekintettel.

Minden tojásban körülbelül 13% fehérjenemű anyag foglaltatik és csak egy fél % szénhidrát, mely az állati hő előállítására oxydáltatik, világos tehát ebből, miszerint a tyúkoknak, hogy szorgalmasan tojjanak oly táplálékokra van leginkább szükségük, melyek főleg fehérjenemű anyagokat tartalmaznak. Hogy a tyúkok a falun épen azon évszakokban tojnak legtöbbet, mikor sok rovar és evvel sok fehérjenemű anyagot esznek, igazolja fentebbi állításunkat azzal együtt, hogy ezek a tyúkok télen is annyit tojjanak, ha ugyanazon táplálékot kapnak.

A magvak közül a búzában a legtöbb a fehérjenemű anyag és pedig 13.2%; míg a tengeriben és árpában csak 10.6%, illetőleg 10% fehérjenemű anyag van. Szénhidrát van a búzában 66.2%, a tengeriben 63.2% s az árpában 64.1%. Ha pedig a magvak megőröltetnek, akkor a fehérjenemű anyagok százaléka még kisebb, mert a magvaktól őrítés közben lemegy a héj és ezzel együtt a fehérjenemű anyagok nagyrésze, mely anyagok kiválókép a gabonamagvak héja alatti rétegekben vannak eloszolva.

Az a kérdés már most, hogy honnan vegyük a fehérjenemű anyagokat tartalmazó tápanyagot a baromfi számára? Igaz, hogy rendelkezésünkre állanak az olajpogácsák, melyek rendszeren igen

nagy hőség volt okozója, mely a baromfi tápszerét felmelegítette, a legtöbb esetben, amint a betegség többnyire hiányos leírásából következtethetünk, a tenyésztők a tyúknak egy ismert betegségével a *pip*-pel állanak szemben. Ennek a betegségnek okozója épúgy lehet a hideg, mint a nagy hőség. Állott, füledt eleség, vagy poshadt víz legtöbbnyire, a mitől ezt a betegséget tyukjaink megkapják. Ha a tyúk bágyadt, vagy mint mondani szokás: «gubbaszt», veres alsó és felső tarajai megbarnulnak, orrlyukai bedugulnak s az eleje tett eleséghez hozzá nem nyúl: biztosra vehetjük, hogy a pip-betegség lépett fel. Sok tenyésztő a hideg vízben való fürdetéssel keres orvoslást, melyet mi épen nem ajánlunk, mert a pipes tyúk testének hőmérsékete magasabb fokú a szokottnál. Mások ismét csakamajolajat adnak a pipes tyúknak, mely orvoslási módszer szintén nélkülöz minden elfogadható alapot. Leghelyesebb a pipes tyúkokat a többtől külön tartani, könnyű táplálékkal ellátni és egy kissé sós, de friss tiszta vizet tenni eléjük. Minthogy pedig a betegség legfőbb oka a füledt tápszer okozta emésztési zavar, jól teszi a tenyésztő, ha pipes tyukjait nem hagyja bágyadtan, gubbasztani, hanem azok folytonos mozgásáról gondoskodik. A pip oka a hiányos gondozás léven, több figyelmet fordítsanak tenyésztőink tyukjaik tápszerének megválasztására, a túlságos meleg időjárás idején.

Nemzetközi baromfi kiállítás. Az országos baromfitenyésztési egyesület f. évi szeptember 22-étől október 2-ig terjedő időben Budapesten a «Bellevue» helyiségekben nemzetközi baromfi-

Az orsz. magyar gasd. egyesület tulajdona.

Lapu a főpapi vél s le mási jav adásáról

A ban refl

Czik

melyben papi bir első sor hiányána segiteni az óriási jenek kt adatukna ság még zárkózha

A cz főpapi tó képező f sági és eszközül mely eze lajdona,

Nem irányban vagyombó főpapság teti fel.

Éppen stallumol váltáságkó át, igaz, h kamata, birtokok ma még tőkebefek így cseké hanem esa okvetlenül séről van

Ha a ökörrrel, s láttatnak 4—5%-os nyitattik

Mind müt